

amarauna ► Mundu fantastikoak eta euskaldunak (II)

Euskal Herriaren patua Interneteko ukronietan

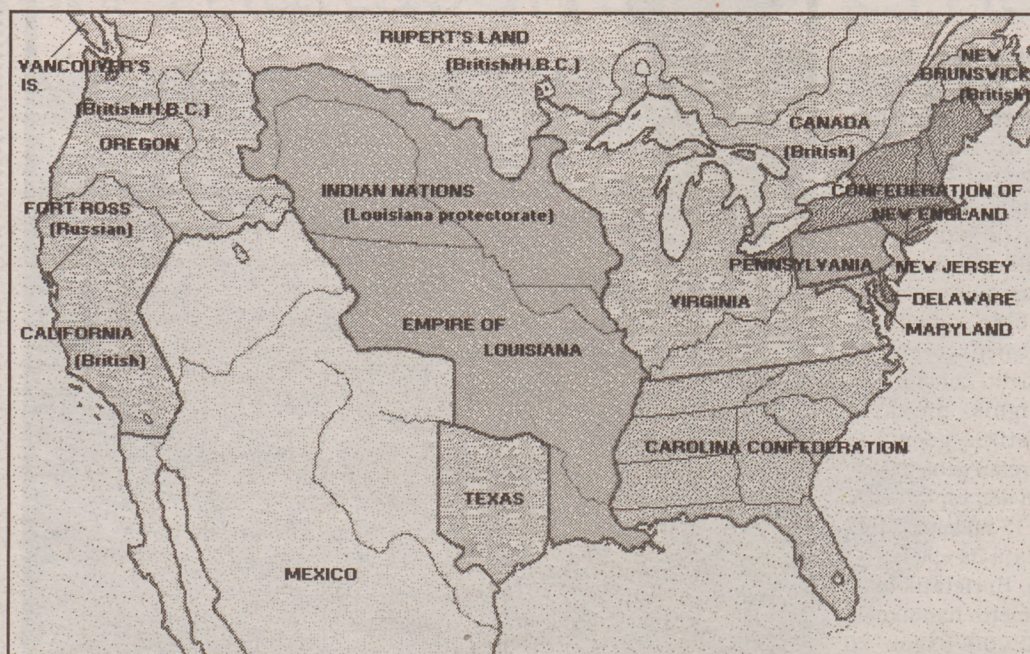
HIZKUNTZA ASMATUAK AIPATzen genituen joan den astean, Interneteko mundu fantastikoen eremu bitxi hori. Sarearen alderdi fantastiko horretan, beste alderdi bat ukituko dugu gaur: ukronia. Fantasiaren beste alderdi hau aspaldikoa da; hizkuntza artifizialena bezala, ez da Interneti zor zaion asmakizuna. Hitzaren etimologiak erakusten duen bezala, ukronia existitzen ez den denbora da. Utopia toki asmatu bat den bezala, ukronia izan zitekeen baina izan ez den garai bat da.

Interneten beste izen batzuk ematen zaizkio ukroniari: batez ere ingelesezko 'Alternate History' da erabiliena (AH, historia alternatiboa). Siglaz jositako terminologia dauka azpi-mundu horrek: AH bat asmatzen duenak, benetako historian banaketa puntu bat asmatzen du (ingelesez POD esaten zaio), eta handik aurrera, kronologia alternatibo bat diseinatu du. Esate baterako, oso arrakastatsua dira nonbait Hitler II. Mundu Gerran garaitze jartzen duten ukroniak. Kasu honetan, halako AH bat diseinatzeko, nahikoa duzu POD bat asmatzea: demagun, 1942. urtean zientzialari alemaniarrek bomba atomikoa asmatzen dutela, amerikarrek egin baino urte batzuk lehenago. Harrezkero, zure historia edo kronologia fantastikoa asma dezakezu: naziak, bomba atomikoak jaurtikiz han eta hemen, gerra irabazten dute eta mundua konkistatzen dute...

Ez dago literatuta faltarik Interneten ukronien inguruan. Negozio editoriala ere bada, gainera, zientzia-fikzioa lantzen duten editorial batzuek azpi-sailak dituztelako asmakizun fantastiko hauentzat. Eztabaidagunerik ere ez da falta: zenbait posta-zerrenda, baina, batez ere, Usenet-eko newsgroup edo berri-talde bat: «soc.history.what-if». Eztabaidagune horren izena ukroniak sortzeko galdera gogorarazten digu: «Zer gertatuko zen baldin eta...». Dejanews bilatzailearen bitartez irakurri eta araka daitezke berri-talde horretako artxiboak, eta hantxe aurkitu ditugu, hain zuzen, euskaldunak ukronietan nahasturik ageri diren zenbait kasu.

Euskal Herriaren independentzia

Azken hilabete hauetan eztabaidagune horretan zirkulatu duten ukronien artean, bada euskaldunen aipamenik. Eta bitxia bada ere, badirudi halako joera

«Ameriketako kolonia britainiarrak ez dira elkartzen independentzia lortzeko, eta ondorioz 1885. urtean, itxura hau du Ipar Amerikak»

bat daukatela historia alternatibo horien egileek Euskal Herriari independentzia emateko... Esaterako, Vegard Valberg delako batek II. Mundu Gerraren berridazketa bat proposatzen du, non naziak Sobiet Batasuna garaitzen duten. Azkenean, aliatuek naziak azpiratzea lortzen dute, baina gerrak gehiago irauten du. Ondorioa: aliatuek autodeterminazio eskubidea aplikatzen dute Europa osoan, eta Sobiet Batasuna zena, Espainia eta Turkia bera ere bai zatitu egiten dira estatu independente berriak sortzeko, horien artean Euskal Herria...

Beste autore batek Ostrogodoen Erresuma handi bat diseinatu du Erdi Aroko Europan. Ondorioak? Besteak beste, Vikingoek britainiar uharteak kontrolatzen dituzte erabat, eta Iberiako penintsula erresuma euskaldun baten menpe gertatzen da. Ipar Afrikarako merkataritza bera ere euskaldunen esku omen...

Aipatu den beste ukronia batek duela 100 urte jartzen gaitu: Espainiaren eta EEBBen arteko gerra (Kubako gerra, alegia) ueste baino gehiago nahasten da, eta azkenean estatu batuarrek Espainia inbaditzen dute! Europako egoera asko korapilatzen da bitartean, eta Frantzia iraultza komunista pizten da. Hego Euskal Herria estatu batuarren aliatu bihurtzen da Espainiaren kontrako gerran, eta horiekin bat egiten dute Iparraldekoek ere, haiek ere Frantziatik bantantzen baitira... Azkenean, 1906. uztailaren 4an, EEBBeko konstituzioaren kopia batean

Vegard Valberg delako
batek II. Mundu Gerraren
berridazketa bat
proposatzen du, non
naziak Sobiet Batasuna
garaitzen duten.

Azkenean, aliatuek naziak
azpiratzea lortzen dute,
baina gerrak gehiago
irauten du. Ondorioa:
aliatuek autodeterminazio
eskubidea aplikatzen dute
Europa osoan, eta Sobiet
Batasuna zena, Espainia
eta Turkia bera ere bai
zatitu egiten dira estatu
independente berriak
sortzeko, horien artean
Euskal Herria...

oinarriturik, Euskal Herriak independentzia aldarrikatzen du! Hego eta Iparraldea baturik, gainera!

Nova Navarra euskalduna Ameriketan

Uda parte honetan eztabaidatu diren eszenario alternatiboak dira horiek. Hala ere, soc.history.what-if taldeko artxiboetan areago arakatu, iaz azaldu zen beste historia alternatibo garatu eta bitxiago bat ageri da. Daniel von Brighoff izeneko baten sorkuntza da Nova Navarra asmatzen duen ukronia hori.

Zera da kontua: Espainiaren batasuna ez da gauzatzen erabat Nafarroak independentziari eusten diolako nola-hola, eta gainerako euskal lurraldeak (Gaztelaren menpekoak) bere gain hartzen ditu. Ondoren, Ameriketako kolonizazioaren historia ere aldatzen da ondorioz. Europako beste erresuma batzuek Ameriketako koloniak ezarri zituzten bezalaxe, Nafarroak ere untiak bidaltzen ditu eta kolonia bat ezartzen da Ternuan: lurralde honi Nova Navarra esaten zaio ukronia honetan. Gai honen inguruan zenbait iritzi-truke interesgarri izan ziren soc.history.what-if taldean. Ea, adibidez, Nova Navarra horretan euskarak iraungo ote zuen edo ez...

Sinesgarriak ote dira historia alternatibo hauek? Dejanews bilatzailearen bidez, soc.history.what-if berri-taldean «basque» edo «navarre» hitzak bilatzen badituzue ukronia euskofilo independentista hauekin egingo duzue topo. Irakurri eta erabaki, eta inor ausartzen bada, eztabaidan parte hartu... Irudimena erabiltzea libre da eta.

► Ukroniak: gida interesgarriak
<http://www.skatecity.com/ah/intro.html>
<http://www.geocities.com/Athens/Forum/4123/ahlinks.htm>
<http://www.randomhouse.com/delrey/alhist/links.html>
<http://www.undergrad.math.uwaterloo.ca/~ladmontg/ah.html>

► Soc.history.what-if berritaldia
news:soc.history.what-if
<http://search.dejanews.com/bg.xp?level=soc.history.what-if&ST=BG>

► Dejanews-en bilaketak egiteko
http://search.dejanews.com/home_ps.shtml

WEBGUNEAK

Denak naziak

ETA salatetik hasten da, baina abertzaletasunaren edo euskaltasunaren eremuan ez du inor salbatzen: Euskaltzaindia bera ere erakunde nazi bat da, Front National Basque delako baten kolaboratzaile faxista bat besterik ez. Gisa horretako astakeriak idazten ditu Maider Intxausti delako batek Interneten. Ustez donostiarra da emakume hau, eta Valentzia bizi da: handik idazten ditu Interneteko bere artikulua mami-tsuak. Euskal Herriko aktualitateaz ezagutza zehatza erakusten du Maider horrek, eta susmoa hartzen zaio, Valentziatik beharrean, hurbilagotik idazten ote duen (koartelen batetik-edo?). Bere idatzien berri libreki hedatzeko baime-na ematen du Maiderrek, baina betoa ezartzen die zenbaiti: EGUNKARIA-k ez omen du haren idatzietatik ezer kopiatzeko eskubiderik. Hemen ez diogu kasurik egingo betoari.

► Maiderren artikulua
<http://www.geocities.com/SunsetStrip/Club/1726/textos.htm>

Nola esaten da...?

«Nola esaten da zerako zera ez-dakit-zenbat hizkuntzatan». Motibo horrekin jaio diren webguneak sortzeko afizio hedatu bat badago Interneten. Tankera guztietakoak daude. Mark Rose delako internautak 1etik 10erako hamar zenbakien izenak bildu ditu 2.400 hizkuntzatan, interes filologikoa ere izan dezakeen webgune batean. Kroaziako Neven Maric izeneko beste batek, berri, «konejoak txakurrak dira» esaldi bitxia itzultzeari ekin dio, eta oraingoz 160 hizkuntza bildu ditu.

► Zerbakiak izenak
<http://www.tezcat.com/~markrose/numbers.shtml>

► Konejoak txakurrak dira!
http://www.geocities.com/Athens/Agora/9250/rabbits_are_dogs.html

TRESNAK

Bilatzaileetan erregistratzeko

Web orri bat sortu duzu eta bilatzaileetan erregistratu nahi duzu, itsu-mustuan bila dabilenak zeurea aurkitzeko aukeraren bat izan dezan... Mexikon internauta batek sortu duen tresna batek (Autoregistrato) espainolezko eta ingelesezko hainbat bilatzaileetan zeure webgunea gordea gera dadin laguntzen du. Bi hizkuntzatan azaldua; praktikoa dirudi benetan.

► Autoregistrato
<http://www.xyz.com.mx/atajos/autoregistrato.html>